

VAN DER LANS

Single version of the truth: haalbaar of niet?

Met het risico dat ik veel ontstemde reacties ga krijgen en dat ik opmerkingen van anderen herhaal, wil ik eens mijn mening geven over het concept *single version of the truth* en de discussie die hierover gevoerd wordt.

Single version of the truth is een concept dat door sommigen als het hoogst haalbare gezien wordt: the holy grail of IT. Ikzelf heb daar altijd mijn bedenkingen over gehad. Enkele van deze bedenkingen zal ik met u delen.

Met *single version* wordt meestal bedoeld dat iedereen binnen een organisatie dezelfde definitie voor eenzelfde concept hanteert. Bijvoorbeeld het concept Vlucht zou bij een vliegtuigmaatschappij door iedereen hetzelfde geïnterpreteerd moeten worden. Het hoort niet zo te zijn dat, bijvoorbeeld, een piloot bij de term Vlucht denkt aan het verplaatsen van een vliegtuig van het ene naar het andere vliegveld, terwijl iemand bij de balie Vlucht interpreteert als het traject dat een passagier aflegt om bij zijn finale bestemming te komen. Ofwel, de vlucht van de balied medewerker kan bestaan uit meerdere vluchten van de piloot.

Dergelijk inconsistent gebruik van concepten uitbannen binnen een organisatie is een nobele gedachte, maar het heeft ook iets Don Quichot-achtigs. Soms is door gebruikers, afdelingen en divisies heel bewust gekozen voor andere interpretaties van bepaalde termen. Er kunnen praktische, politieke en organisatorische redenen zijn. De vraag die we moeten stellen is, wat zijn de kosten als we een universele interpretatie gaan afdwingen en wat levert het op?

Is het niet zinvoller en praktischer om te accepteren dat verschillende groepen gebruikers verschillende definities hanteren en dat we die gebruikers gewoonweg met hun eigen definities ondersteunen? Zolang wij maar weten hoe we de ene definitie (of formule) kunnen omzetten naar de andere. Of misschien beter: binnen de IT moeten wij voor een concept één definitie hanteren en dan weten hoe we die naar de verschillende gebruikersdefinities kunnen transformeren. Alleen als gebruikers er om vragen en als het financieel verantwoord is, kunnen we universele interpretatie gaan afdwingen.

En wat is eigenlijk *the truth*? We kunnen niet zomaar aannemen dat de gegevens die in onze systemen opgeslagen liggen, per se de waarheid vertegenwoordigen.

Gegevens kunnen bijvoorbeeld verouderd zijn: de adresgegevens van een klant kloppen niet meer, want deze is recent verhuisd, maar hij of zij heeft dat (nog) niet doorgegeven. Het kan ook zijn dat de databasegegevens nooit correct geweest zijn. Stel dat mijn vrouw iets bij een website koopt en daarvoor mijn userid gebruikt. Dan zeggen de databasegegevens dat ik iets gekocht heb, maar feitelijk is dat niet correct. Dat is niet de waarheid. Een vergelijkbare situatie ontstaat als ik bij een winkel tijdens het afrekenen het klantenpasje van een vriend gebruik. Of wat dacht u als een klant in een winkel 's ochtends vroeg snel twee euro op de toonbank legt en een brood meeneemt, en vanwege de drukte slaat de caissière dat pas één uur later aan. Het betreffende record in de database zal aangeven dat het brood op een bepaald moment gekocht is, maar dat klopt dus eigenlijk niet. Dus in hoeverre geven onze databasegegevens de waarheid aan?

Een van de meest interessante boeken die ik ooit over gegevensmodellering gelezen heb, is dat van William Kent met de titel *Data and Reality*. Hierin stelt de auteur zich onder andere de volgende vraag: als alles van een object veranderd is, is dat object dan nog wel hetzelfde object? Dus als we alle onderdelen van een auto vervangen hebben, is het dan nog wel dezelfde auto? En als we in een databasetabel geregistreerd hebben dat die auto ooit op een bepaalde datum bij een klant afgeleverd is, klopt dat feit dan nog wel als die auto een geheel andere auto is geworden?

De discussie rond *single version of the truth* is uiteraard een nuttige. En ongetwijfeld is het belangrijk dat organisaties streven naar uniformiteit, maar we moeten realistisch zijn. Slaan we eigenlijk wel de waarheid in onze databases op? Is uniformiteit wel te betalen? En hoe denken de gebruikers hier zelf over?

Rick van der Lans is zelfstandig IT-consultant.